

ONDERWERP: Begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Rd4 en Jaarrekening 2023 Gemeenschappelijke Regeling Rd4
Raadsvoorstelnummer: 45

PROGRAMMA 7. Volksgezondheid en milieu

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): G.G.J. Janssen

Behandeld in BenW d.d.: 7 mei 2024

Behandeling in commissie Ruimtelijke Ontwikkeling en Economie d.d.: 6 juni 2024

Behandeling in raadsvergadering d.d.: 20 juni 2024

Voorstel

- Instemmen met de begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 en derhalve, via bijgevoegde brief richting het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, een positieve zienswijze over deze begroting uit te spreken waarbij tevens een passage wordt toegevoegd over de draagkracht van de gemeente met het oog op de begroting 2026 e.v.;
- De jaarrekening 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 voor kennisgeving aannemen.
- De financiële gevolgen van de voorliggende ontwerpbegroting 2025 – 2028 van de Rd4 te verwerken in de nieuwe meerjarenraming 2025 – 2028:
  - Voor het jaar 2025 een bedrag van € 97.910
  - Voor het jaar 2026 een bedrag van € 167.003
  - Voor het jaar 2027 een bedrag van € 237.459
  - Voor het jaar 2028 een bedrag van € 385.878

Samenvatting

Zoals elk jaar biedt het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Rd4 haar begroting aan om de raad hiertoe haar zienswijze te doen blijken. De begroting is in goed overleg met ambtelijke vertegenwoordigers (in de Financiële Commissie en de Werkgroep Beleid) van de deelnemende gemeenten opgesteld. De begroting 2025 kent een behoorlijke stijging van de kosten als gevolg van met name hogere tarieven bij marktpartijen en de hoogte van de verbrandingsbelasting en de CO₂-heffing.

Het advies naar het college is om de raad te adviseren in te stemmen met de begroting GR Rd4 2025 en hierover een positieve zienswijze uit te spreken. Voor Landgraaf zal voor het jaar 2025 een bijdrage voor het basispakket gevraagd worden van € 4.162.267. Ten opzichte van de begroting 2024 is dat een toename van € 264.610 (6,8%). In de gemeentelijke

begroting 2025 en meerjarenraming 2025–2028 zal met deze verhoogde bijdrage rekening worden gehouden.

Jaarrekening 2023

Door de sterke kostenstijgingen in 2023 is het resultaat uit de bedrijfsvoering van Rd4 over het boekjaar 2023 uitgekomen op een negatief bedrag van € 131.356. Hiervoor dient gemeente Landgraaf een bijdrage van € 16.106 te leveren (lees; betalen).

Bij de verdeling van het door de gemeenten te betalen bedrag is rekening gehouden met de kostenverdeelssystematiek op basis aansluitingen. Landgraaf zal voor wat betreft het resultaat van de GR Rd4 een bedrag moeten ontvangen van € 47.548.

Het resultaat voorlopige afrekening PMD 2020 en 2022 bedraagt € 143.356 negatief. Hiervoor dient gemeente Landgraaf een bijdrage van €19.912 te leveren.

Het resultaat op de variabele component; zijnde de afrekening 2023 van het basispakket ten opzichte van de in rekening gebrachte voorschotten (conform begroting) bedraagt een positief resultaat van € 1.651.566. Dit betekent een teruggave ten opzichte van het voorschot. Dit is met name terug te voeren op de verwerkingskosten en logistieke voordelen.

Voor wat betreft de variabele component dient Landgraaf een bedrag van € 218.942 te ontvangen.

In totaliteit ontvangt de gemeente Landgraaf een totaalbedrag van € 230.472.

De jaarrekening Gemeenschappelijke Regeling Rd4 2023 wordt het college en de raad ter kennisgeving aangeboden.

Zienswijze bij de begroting

De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk. Derhalve doen wij een oproep aan onze partners in de gemeenschappelijke regelingen, om de financiële gevolgen voor de komende jaren primair, zoveel als mogelijk binnen de eigen begroting van de gemeenschappelijke regeling op te vangen. In de loop van 2024, zal na de kabinetsformatie en Prinsjesdag, naar verwachting meer helderheid verkregen worden over de perspectieven voor de gemeentelijke begroting 2025 en de daaropvolgende jaren.

Een vertaling hiervan in consequenties richting onze gemeenschappelijke regelingen (indicatief een taakstelling van 5–10% voor de begroting 2026) volgt dan ook later dit jaar, met het verzoek om voorstellen te doen hoe een dergelijke besparing gerealiseerd kan worden inbegrepen de mogelijke maatschappelijke effecten indien aan de orde. Dit uitgangspunt geven wij overigens aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten worden opgepakt.

De begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen voor 2025 zijn inmiddels afgerond en kunnen alleen nog worden bijgesteld middels tussentijdse (bijstellings)rapportages. Op

dit moment worden de Algemene en Financiële Beleids Kaders (AFBK's) voor de gemeenschappelijke regelingen voor de periode 2026–2029 opgemaakt. Gezien het voorgaande verzoeken wij u daarom uw beleidskaders zorgvuldig op te stellen (rekening houdend met een indicatieve taakstelling) en dit in een vroeg stadium met de raden te delen, zodat wij samen met u een realistische begroting kunnen opstellen.

Aanleiding

Gemeenschappelijke regelingen moeten in het voorafgaande jaar een begroting op stellen en deze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorleggen om hun zienswijze hierover uit te spreken. De Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 heeft op 15 april 2024 de begroting voor het jaar 2025 ingediend. De gemeenteraad wordt verzocht om voor 11 juni 2024 haar zienswijze op de begroting Gemeenschappelijke Regeling Rd4 2025 aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur zal in haar vergadering van 20 juni 2024 de begroting vaststellen.

Vanwege het financieel belang voor de gemeenten en ter verduidelijking van de bedrijfsvoering van Rd4 is ook de jaarrekening over het jaar 2023 bijgevoegd. Over de jaarrekening kan geen zienswijze worden afgegeven.

De gemeenschappelijke regeling Rd4 bestaat uit een aantal entiteiten (zoals de regeling zelf, Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.) Daarom levert Rd4 de financiële stukken aan in de vorm van één geconsolideerd stuk waarin de cijfers van het hele bedrijf worden samengevoegd. Dit is weliswaar in tegenspraak met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording maar levert wel een beter totaalbeeld op van de organisatie. Echter formeel, volgens de wetgeving, dient de zienswijze van de raad zich te beperken tot de begroting van de gemeenschappelijke regeling (dus de begroting exclusief Rd4 Kringloopbedrijf B.V. en Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.).

Kaders

Gemeentelijke begroting 2025/ Wet gemeenschappelijke Regelingen

Het bestuur van Rd4 heeft ingestemd om de begroting te versturen naar de gemeenteraden. Voorafgaande aan of tijdens de behandeling van de begroting in het Algemeen bestuur van GR Reinigingsdiensten Rd4 kunnen de ingediende zienswijzen van de deelnemende gemeenten leiden tot wijzigingen van de begroting 2025.

Met de oprichting van de gemeenschappelijke regeling Rd4 is er voor de afvalinzameling in Landgraaf een doelmatige en weinig kwetsbare organisatie opgericht. Ook in de voorliggende begroting is getracht om op een efficiënte wijze invulling te geven aan de opgave om de diverse afvalstromen op een doelmatige kostenbewuste wijze in te zamelen zonder hierbij de na te streven doelstellingen van het huidige Grondstoffenplan en landelijke doelstellingen uit het oog te verliezen. De meetbare effecten die met de uitvoering bereikt moeten worden zijn een verdere afname van de afvalhoeveelheden binnen de totale afvalkolom, een betere

scheiding van de diverse componenten binnen deze afvalkolom en te komen tot een juiste begroting waarop de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd.

Onderbouwing

Begroting GR Rd4 2025

De begroting 2025 is tot stand gekomen in goed overleg met de ambtelijke Financiële Commissie en de ambtelijke Werkgroep Beleid.

Per saldo zal de begroting van Rd4 voor het jaar 2025 in totaliteit met 9,32% stijgen ten opzichte van het jaar 2024. Financieel gezien gaat het om een stijging van € 4,4 miljoen (van € 47.022.739 voor 2024 naar €51.406.511 voor 2025).

Belangrijkste wijzigingen die van invloed zijn op de begroting 2025 (t.o.v. begroting 2024):

- De beleidsontwikkelingen rondom Circulaire Economie
- Stijging verbrandingsbelastingen
- Hogere tarieven van marktpartijen
- Personeelskosten

Kort samengevat wordt de stijging van ruim € 4,4 miljoen veroorzaakt door de volgende begrotingsposten (afgeronde bedragen):

	Begrotingsposten	Kostenstijging
1	Personeelskosten	€ 3.188.481
2	Uitbesteed werk/inkopen	- € 544.105
3	Verwerkingskosten	€ 189.150
4	Energie	-€ 70.000
5	Productiekosten	€ 545.205
6	Bedrijfskosten	€ 260.113
7	Financiering	€ 814.929

- Ad 1. Bij de personeelskosten zijn de effecten van de aangepaste cao als ook de verhoging van pensioenpremies, verwachte stijgingen in het domein van de sociale arbeid en sociale lasten sterk debet aan de stijging.
- Ad 2. Er wordt steeds vaker gekozen activiteiten uit te voeren met eigen mensen en voertuigen. Hiervoor heeft Rd4 de realisatie 2023 gebruikt om de kosten goed te herijken.
- Ad 3. Via de vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL) is in 2023 de Europese aanbesteding voor GFT- en restafval afgerond. De prijzen zijn vanaf 01-01-2024 voor een periode vastgesteld, op de jaarlijkse indexering na. In 2024 is er na een aanbesteding een nieuw tarief vastgesteld voor klein chemisch afval (KCA). De PMD-vergoeding van Verpact is ten opzichte van de doorrekening in de begroting 2024 verhoogd. Het hout is sinds 2023 gekoppeld aan de EUWID-index. Daar zijn we iets minder positief over de ontwikkelingen. Hierdoor wordt het voordeel dat we in 2023

---

hebben gerealiseerd nu niet doorgetrokken. De verwerkingsopbrengst van glas is hoger als gevolg van een nieuwe aanbesteding. Voor de verwerking van lachgascilinders hebben we een aparte post in de begroting opgenomen. Bij de overslaglocatie voeren we een visuele controle uit op het restafval en als we lachgascilinders zien, dan halen we deze eruit, zodat ze veilig afgevoerd kunnen worden naar de juiste verwerker. Hierdoor willen we afkeur op het restafval proberen te vermijden. De cilinders kunnen grote schade veroorzaken aan de verbrandingsovens. Als we kijken naar het verwachte aanbod van grondstoffen dan ramen we een stabilisatie ten opzichte van de begroting 2024. Ondanks dat we het aanbod van Beekdaelen (voormalig Schinnen) erbij krijgen, verwachten we een lagere hoeveelheid PMD als gevolg van het statiegeld op blikjes en flesjes. We verwachten een verdere daling van het papieraanbod, o.a. door de verdere digitalisering wordt minder papier aangeboden en daardoor zamelen wij minder papier in.

- Ad 4. Dit onderdeel betreft de kosten die samenhangen met het verbruik van energie in onze onderneming. Het grootste deel bestaat uit de kosten voor diesel (en benzine, gas en elektra) voor onze voertuigen en machines. Verder zit ook het verbruik van gas, water en elektriciteit op onze diverse locaties in deze post. Eind 2023 hebben we voor 2024 en 2025 een nieuw contract afgesloten met Eneco voor de levering van gas en elektriciteit. Het tarief valt gunstiger uit dan geschat bij de begroting van voorgaand jaar. We hebben wel een extra gebouw (Sourethweg 5E) te verwarmen dat nog niet in de begroting van voorgaand jaar was opgenomen, omdat dit gebouw pas in 2023 in beeld is gekomen.
- Ad 5. Naast de inflatie op de kosten worden hier meer kosten verwacht door meer inzet van materieel voor de inzameling van Beekdaelen en de uitbreiding van de dienstverlening in het BOR-pakket.
- Ad 6. Het bedrijfsproces is afhankelijk van automatisering dus daarbij moet gewerkt blijven worden aan het veilig en up-to-date houden van de systemen.
- Ad 7. Afschrijvingslasten zullen toenemen, vervangingen vallen significant duurder uit dan de investeringen die ze vervangen, vertraagde levertijd in combinatie met prijsstijging maken aanvullende financieringen noodzakelijk.

Beleidsmatig heeft Rd4 in 2021 een nieuw Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 met als motto "Samen Steeds Slimmer" vastgesteld. In de begroting 2025 zijn de benodigde activiteiten en middelen verwerkt die uit dit plan voortvloeien.

Naast het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 is ook het Grondstoffenplan 2022-2026 vastgesteld. Speerpunten daarin zijn verdergaande communicatie- en motivatie-projecten om afvalscheiding (ten gunste van schone grondstoffen) te stimuleren en afvaldumping tegen te gaan. Deze acties hebben geen extra financiële impact op de begroting.

Binnen het Grondstoffenplan is op grond van de wens van gemeenten en de inwoners vastgehouden aan de huidige dienstverlening of wordt deze waar mogelijk kostenneutraal geoptimaliseerd.

Gevolgen voor Landgraaf

Voor Landgraaf betekent dit uitgesplitst voor wat betreft het basispakket en pluspakket 2025 in vergelijking tot 2024:

Basispakket	2024	2025	Toename in % 2025 ten opzichte van 2024
	€ 3.990.799	€ 4.162.267	
Vershil:		+ € 171.468	4,3%

Pluspakket	2024	2025	Toename in % 2025 ten opzichte van 2024
	€ 425.000	€ 570.700	
Vershil:		+ € 145.700	34,3%

*Bij het pluspakket is er sprake van een uitzonderlijke situatie. In het totaalbedrag van € 570.700 is er € 269.000 geraamd voor Straatreiniging binnen de begroting 2025 Rd4. Echter wordt intern rekening gehouden met €140.778 voor Straatreiniging en de overige €128.222 valt intern onder Openbaar Groen (onkruidbestrijding op verhardingen en in goten).

De begroting 2025 van Rd4 zal cijfermatig worden verwerkt in de conceptbegroting 2025 van de gemeente Landgraaf. Het basispakket ad. € 4.162.267 vormt een onderdeel voor de berekening van de afvalstoffenheffing, waarbij wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid en dus geen budgettair effect op het begrotingsaldo heeft.

Rd4, meerjarenraming 2025-2028

Basispakket Aandeel Landgraaf	2025	2026	2027	2028
Bijdrage aan Rd4 conform meerjarenraming Rd4	€ 4.162.267	€ 4.300.454	€ 4.443.659	€ 4.592.078
Bijdrage aan Rd4 conform FIS LGF	€ 4.064.357	€ 4.133.451	€ 4.206.200	€ 4.206.200
Mutatie meenemen in heffing Afvalstoffenheffing	€ -97.910	€ -167.003	€ -237.459	€ -385.878
	<i>nadelig</i>	<i>nadelig</i>	<i>nadelig</i>	<i>nadelig</i>

De kosten van het pluspakket zullen binnen de beschikbare budgetten worden opgevangen en leidt daarom niet tot bijstelling van de begroting.

Jaarrekening 2023 GR Rd4

Door de sterke kostenstijgingen in 2023 is het resultaat uit de bedrijfsvoering van Rd4 over het boekjaar 2023 uitgekomen op een negatief bedrag van € 131.356. Hiervoor dient gemeente Landgraaf een bijdrage van € 16.106 te leveren (lees; betalen).

Bij de verdeling van het door de gemeenten te betalen bedrag is rekening gehouden met de kostenverdeelssystematiek op basis aansluitingen. Landgraaf zal voor wat betreft het resultaat van de GR Rd4 een bedrag moeten ontvangen van € 47.548.

Het resultaat voorlopige afrekening PMD 2020 en 2022 bedraagt € 143.356 negatief. Hiervoor dient gemeente Landgraaf een bijdrage van €19.912 te leveren.

Conform de gemaakte afspraken worden per product de begrote variabele componenten verrekend met de daadwerkelijke realisatie (zie onderstaand overzicht). Het principe 'de vervuiler betaalt' is hierbij het gehanteerde uitgangspunt. Het resultaat op de variabele component; zijnde de afrekening 2023 van het basispakket ten opzichte van de in rekening gebrachte voorschotten (conform begroting) bedraagt een positief resultaat van € 1.651.566. Dit betekent een teruggave ten opzichte van het voorschot. Dit is met name terug te voeren op de verwerkingskosten en logistieke voordelen.

Voor wat betreft de variabele component dient Landgraaf een bedrag van € 218.942 te ontvangen.

Jaarrekening 2023 Rd4 - aandeel Landgraaf

Aandeel Landgraaf	Rd4		Aandeel Landgraaf	
Variabele component	€	- 1.651.566	€	- 218.942
Resultaat voorlopige afrekening PMD 2020 en 2022	€	+143.356	€	+19.912
Resultaat bedrijfsvoering Rd4	€	+ 131.356	€	+ 16.106
Vrijval weerstandsvermogen	€	- 317.815	€	- 47.548
Netto af te rekenen	€	- 1.694.670	€	- 230.472

(- betekent ontvangst voor Gemeente Landgraaf, + betekent betaling aan Rd4).

In totaliteit ontvangt Landgraaf over 2023 van Rd4 een bedrag van € 230.472 terug.

De resultaten van Rd4 over 2023 zijn al verwerkt in de jaarrekening Landgraaf 2023 en leiden daarom niet meer tot een begrotingswijziging. Het terug te ontvangen bedrag van Rd4 vloeit daarmee in het jaarrekening resultaat 2023 van de gemeente Landgraaf ten gunste van de voorziening Reiniging.

Bijlage(n)

- Begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026–2028 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (incl. aanbiedingsbrief en toelichting) (24.017582, 24.017581, 24.017580)
- Geconsolideerde Begroting 2025 Reinigingsdiensten Rd4 (24.017583)
- Jaarrekening 2023 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (incl. aanbiedingsbrief) (24.021345, 24.021346, 24.021347)

Besluit

De raad van de gemeente Landgraaf;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 mei 2024;

gelet op de gemeentelijke begroting 2025;

besluit:

1. Instemmen met de begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 en derhalve, via bijgevoegde brief richting het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, een positieve zienswijze over deze begroting uit te spreken waarbij tevens een passage wordt toegevoegd over de draagkracht van de gemeente met het oog op de begroting 2026 e.v.;
2. De jaarrekening 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 voor kennisgeving aannemen.
3. De financiële gevolgen van de voorliggende ontwerpbegroting 2025 – 2028 van de Rd4 te verwerken in de nieuwe meerjarenraming 2025 – 2028:
  - a. Voor het jaar 2025 een bedrag van € 97.910
  - b. Voor het jaar 2026 een bedrag van € 167.003
  - c. Voor het jaar 2027 een bedrag van € 237.459
  - d. Voor het jaar 2028 een bedrag van € 385.878

Aldus besloten in de openbare besluitvormende raad, gehouden op 14 december 2023.

De griffier,

De voorzitter,